

شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه خواهران
مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران
معاونت پژوهش

عنوان

آثار تربیتی فردی عبادت در قرآن و صحیفه سجاده

استاد راهنما
آقای رمضانی

استاد داور
آقای ...

نکارنده
سیده پریسا موسوی

سال تدوین
۱۴۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الاول بلا اول كان قبله و
الآخر بلا آخر يكون بعده
الذى قَصُرَتْ عن رؤيته ابصارُ الناظرين
و عَجَزَتْ عن نعته اوهام الواصفين
ستایش خدای را که اول است، بی آنکه پیش از او، اولی باشد.
و آخر است، بی آنکه پیش از او آخری باشد،
او که دیده ی بینندگان، از دیدنش فرو ماند. و
اندیشه ی وصف کنندگان ستودنش نتواند.

نوشته ی خویش را تقدیم می‌کنم به روح بلند و آسمانی حضرت فاطمه
زهرا (سلام الله علیها)، آن نور کامل آسمانی و ملکوتی، که اسوه ی حضرت
مهدی (ارواح‌ناله الفداه) بوده است.
امید که روزی برسد که جوانان ما، از این حوریه ی انسانی، تبعیت کنند و از
ایشان الگو بگیرند.

تقدیر و تشکر

خدای را شاکرم که بار دیگر بر من منت نهاد و به من کمک کرد، تا بتوانم مرحله ای از مدارج تحصیلی را به پایان برسانم. در این مسیر از تمام کسانی که بنده نوازی کرده و در راستای این تحقیق مرا یاری کردند، سپاسگزارم. از استاد گرامی و بزرگوار و دوستان و خانواده و تمام افراد دیگر قدر دانی و تشکر لازم را مبذول می دارم.

منابع

- قرآن کریم
- نهج البلاغه

فارسی

۱. انصاری محمدعلی، منشور تربیت، چاپ پنجم، مشهد: بیان هدایت نور، ۱۳۹۲.
۲. بهشتی محمد، آرای دانشمندان مسلمان در تعلیم و تربیت و مبانی آن فیض کاشانی، چاپ دوم، قم: سبحان، ۱۳۸۸.
۳. جمعی از نویسندگان، دانشنامه امام خمینی، ج ۵، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۹۹.
۴. داوودی محمد، تربیت دینی، چاپ هفتم، قم: سبحان، ۱۳۸۹.
۵. دستغیب شیرازی عبدالحسین، قلب سلیم، چاپ نوزدهم، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۹۴ ش.
۶. دهخدا علی اکبر، لغت نامه فرهنگ متوسط دهخدا، ج ۱، چاپ دوم، تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۹۰.
۷. دوغان محمد زکی، آثار تربیتی نماز، تهران: ستاد اقامه نماز، ۱۳۸۸.
۸. راجی علی، جلوه های عبادت، چاپ اول، قم: انتشارات زائر، ۱۳۹۶.
۹. راغب اصفهانی حسین بن محمد، ترجمه و تحقیق مفردات الفاظ قرآن با تفسیر لغوی و ادبی قرآن، ج ۱، چاپ دوم، تهران: مرتضوی، ۱۳۷۴.
۱۰. طباطبایی محمد حسین، ترجمه تفسیر المیزان، (محمد باقر موسوی) ج ۱ و ۱۹ و ۲۰، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، چاپ پنجم، ۱۳۷۴ ش.
۱۱. طبرسی فضل بن حسن، مجمع البیان (هاشم رسولی)، ج ۱۲، چاپ اول، تهران: فراهانی.
۱۲. _____، مکارم الاخلاق، (میرباقری) ج ۲، قم: الشریف الرضی، ۱۳۷۰ ش.

۱۳. فقیهی علی نقی، تربیت جنسی، چاپ ششم، قم: دارالحدیث، ۱۳۸۷.
 ۱۴. قمی عباس، منازل الآخرة، قم: موسسه النشر الاسلامی، ۱۳۲۸ ق .
 ۱۵. کمیلی محمد صالح، اخلاق اهل بیتی، چاپ اول، قم: انوار توحید، پاییز ۱۴۰۰.
 ۱۶. _____، سرچشمه راز و نیاز، چاپ اول، قم: انوار توحید، ۱۴۰۰.
 ۱۷. _____، چلچراغ سلوک، چاپ اول، قم: انوار توحید، ۱۴۰۰.
 ۱۸. مجاهدی محمد علی، پاداش نیکی‌ها و کیفر گناهان، چاپ اول، قم: سرور، ۱۳۸۱ ش.
 ۱۹. مجلسی محمد باقر، ایمان و کفر، (عطاردی قوچانی) عزیز الله، ج ۱، چاپ اول، تهران: انتشارات عطارد، ۱۳۷۸ ش
 ۲۰. _____، مواعظ امامان، خسروی موسی، چاپ اول، تهران: کتابفروشی اسلامیة، ۱۳۶۴ ش.
 ۲۱. مطهری مرتضی، فطرت و تربیت، چاپ اول، قم: صدرا، ۱۳۹۸.
 ۲۲. _____، تعلیم و تربیت در اسلام، چاپ: هفتاد و سوم، قم: صدرا، ۱۳۹۰.
 ۲۳. _____، آزادی معنوی، چاپ: چهل و نهم، قم: صدرا، ۱۳۹۰.
 ۲۴. مکارم شیرازی ناصر و همکاران، عرفان اسلام، ج ۱ و ۲، چاپ سوم، قم: امام علی بن ابی طالب، ۱۴۰۰.
 ۲۵. ملکی تبریزی جواد، اسرار الصلاة، (رضا رجب زاده) تهران: پیام آزادی، ۱۳۷۲ ش
 ۲۶. نفیسی علی اکبر، فرهنگ نفیس، ج ۱، چاپ اول، تهران: خیام، بی تا.
- منابع عربی
۱. ابن بابویه محمد بن علی، الخصال، ج ۱، چاپ اول، قم: جامعه مدرسین، ۱۳۶۲.
 ۲. ابن شهر آشوب، محمد بن علی، مناقب آل ابی طالب (ع)، ج ۳، قم: علامه، چاپ: اول، ۱۳۷۹ ق.

٣. ابن منظور محمد بن مكرم، لسان العرب، ج ١، چاپ اول، بيروت: دار الفكر للطباعة و النشر و التوزيع، بی تا.
٤. الترمذی الحکیم، ختم الاولیاء، چاپ: دوم، بیروت: مهد الآداب الشرقيّة، ١٤٢٢ ق.
٥. الفارابی ابونصر و غازانی السید اسماعیل، فصوص الحکمة و شرحه، (علی اوجب) چاپ: اول، تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ١٣٨١.
٦. اللیثی الواسطی علی بن محمد، عیون الحکم و المواعظ، قم: موسسه علمی فرهنگی دار الحديث، ١٣٧٦ ش.
٧. المتقی الهندی علی بن حسام الدین، کنز العمال، ج ٧، چاپ پنجم، سوریه: موسسه الرساله، بی تا.
٨. الموسوی محمد الرضی ابن الحسن، نهج البلاغه صبحی صالح، قم: مرکز البحوث الاسلامیه، ١٣٧٤.
٩. انیس ابراهیم، منتصر عبدالحلیم، الصوالحی عطیه، احمد محمد خلف، المعجم الوسیط، محمد بندر ریگی، ج ٢، چاپ چهارم، قم: چاپ قدس، ١٣٩٢.
١٠. اهوازی کوفی حسین بن سعید، الزهد، قم: المطبعة العلمیه، چاپ دوم، ١٤٠٢ ق.
١١. برقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، (محدث جلال الدین) ج ٢، قم: دارالکتب الاسلامیه، چاپ دوم، ١٣٧١ ق.
١٢. بحرانی هاشم، البرهان فی تفسیر القرآن، ج ١، قم: موسسه البعثه، ١٤١٥ ق.
١٣. تویسرکانی محمد بن احمد، لالی الاخبار، ج ٤، قم: العلامه، ١٤١٣ ق.
١٤. تمیمی آمدی عبدالواحد بن محمد، غررالحکم و دررالحکم، چاپ دوم، قم: دارالکتب الاسلامی، ١٤١٠ ق.
١٥. حسن بن علی (علیه السلام)، التفسیر المنسوب إلى الإمام الحسن العسکری علیه السلام، چاپ اول، قم: مدرسه الامام المهدي، ١٤٠٩ ق.

۱۶. حرعاملی محمدبن حسن ، وسائل الشیعه، ج ۷، قم: موسسه آل البيت لاحیاء التراث، ۱۴۱۶ق.
۱۷. _____ ، جهاد با نفس، محمودی گلپایگانی، چاپ اول، تهران: لاهوت، ۱۳۸۸.
۱۸. _____ ، الجواهر السنیة فی الأحادیث القدسیة (کلیات حدیث قدسی)، چاپ سوم، تهران: دهقان، ۱۳۸۰ش.
۱۹. حکیمی، محمدرضا و محمد و علی، الحیاء، (آرام احمد) ج ۶، چاپ اول، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۰ش.
۲۰. حلی حسن بن یوسف، نهج الحق و کشف الصدق، چاپ اول، تهران: تاسوعا، ۱۳۷۹ش.
۲۱. خالد برقی احمدبن محمدبن، المحاسن، ج ۲، قم: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۱ق
۲۲. خمینی روح الله، آداب الصلاة، تهران: موسسه تنظیم نشر و آثار امام خمینی، ۱۳۸۸ش.
۲۳. _____، شرح حدیث جنود عقل و جهل، تهران: موسسه تنظیم نشر و آثار امام خمینی، ۱۳۸۸ش.
۲۴. دیلمی حسن بن محمد، ارشاد القلوب، (رضایی سید عبد الحسین) ج ۱، تهران، کتابفروشی اسلامیة، چاپ سوم، ۱۳۷۷ش
۲۵. _____، ارشاد القلوب، (سلگی نهاوندی علی) ج ۱ و ۲، قم: ناصر، چاپ اول، ۱۳۷۶ش
۲۶. رضی محمدبن حسین، نهج البلاغه (دشتی)، چاپ پنجم، تهران: پیام عدالت، ۱۳۸۸ش، ص ۱۳۹.
۲۷. ری شهری محمد محمدی، میزان الحکمه، ج ۲، چاپ چهارم، قم: موسسه دارالحديث العلمیه و الثقافیه، ۱۳۸۸
۲۸. شعبه حرانی حسن بن علی، تحف العقول، چاپ دوم، قم: انصاریان، ۱۴۰۴ق.

۲۹. صفار محمدبن حسن، بصائر الدرجات فی فضائل آل محمد صلی الله علیهم، ج ۱، چاپ دوم، قم: مکتبه آیت الله المرعشی النجفی، ۱۴۰۴ق
۳۰. علی بن الحسین (ع) امام چهارم، صحیفه سجادیه، (محمد مهدی رضایی) چاپ سوم، قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها، ۱۳۹۳.
۳۱. فتال نیشابوری محمدبن احمد، روضه الواعظین و بصیره المتعظین، ج ۲، چاپ اول، قم: انتشارات رضی، ۱۳۷۵ش.
۳۲. فهد حلی احمدبن محمد، عدّه الداعی و نجاح الساعی، (بهجت قیس عطار)، قم: دارالکتاب الاسلامی، ۱۴۴۰ق.
۳۳. فیض کاشانی محمدبن مرتضی، الوافی، ج ۱۴، اصفهان: مکتبه الامام امیرالمومنین علی (علیه السلام)، ۱۴۰۶ق.
۳۴. کراجکی محمدبن علی، کنز الفوائد، ج ۲، قم: دارالذخائر، ۱۴۱۰ق.
۳۵. مجلسی محمدباقر، بحارالانوار، (هدایت الله مسترحمی) ج ۶۸، بیروت: دارالاحیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ق.
۳۶. _____، بحار الانوار، بیروت: موسسه الوفاء، ج ۷۰ و ۶۸ و ۷۵، چاپ: دوم، ۱۴۰۳ق.
۳۷. مرتضی زبیدی محمد بن محمد، تاج العروس، ج ۲، چاپ اول، بیروت: دارالفکر، ۱۴۱۴.

مقالات

۱. توکلی جمال الدین سجادی رسول، "آثار تربیتی فردی و اجتماعی نماز در قرآن"، نشریه معرفت، شماره ۲۵۴، بهمن ۱۳۹۷